

Aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. de heer mr. C.A. Herstel
Directeur-generaal Sociale Zekerheid en Integratie
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum 12 september 2023 ons kenmerk RvB.88/23/DS/rb

Betreft: Uitvoeringstoets wetsvoorstel wijziging kindgebonden budget

Geachte heer Herstel,

Met uw brief van 4 september 2023 (kenmerk: 2023-0000503430) heeft u de SVB verzocht een uitvoeringstoets uit te brengen op het wetsvoorstel waarmee het kindgebonden budget per 2024 structureel wordt verhoogd. Het wetsvoorstel is onderdeel van een totaalpakket aan kabinetsmaatregelen om het koopkrachtverlies van gezinnen met kinderen te compenseren. U verzoekt de SVB uiterlijk 11 september te reageren. Gelet op de zeer korte termijn is de SVB slechts in de gelegenheid geweest om het wetsvoorstel op hoofdlijnen te beoordelen. De SVB acht de maatregelen van het wetsvoorstel op basis van de huidige informatie uitvoerbaar. Hieronder treft u een nadere onderbouwing aan. Het oordeel over de uitvoerbaarheid is gebaseerd op de vorig jaar uitgebrachte uitvoeringstoets met betrekking tot verhoging van het kindgebonden budget.

De SVB is op grond van Europese regelgeving belast met de vaststelling van samenloop en anticumulatie van Europese gezinsbijslagen van dezelfde aard, waaronder de kinderbijslag en het kindgebonden budget.¹ Om te voorkomen dat burgers dubbel worden uitbetaald, stelt de SVB vast of er sprake is van samenloop en anticumuleert waar nodig. Tegelijkertijd wordt voorkomen dat burgers gezinsbijslag mislopen: het gezinsbijslagbedrag wordt aangevuld tot het niveau van het land met de hoogste uitkering. Europese regels zorgen er dus voor dat burgers niet meer, maar ook niet minder ontvangen dan het hoogst mogelijke recht. Het recht op en de hoogte van het kindgebonden budget is voor de SVB en voor zusterorganen in het buitenland dan ook relevant voor de uitvoering van deze taken.²

¹ Verordening (EG) nr. 883/2004. De Nederlandse gezinsbijslag bestaat uit kinderbijslag, kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag.

² De SVB is op twee manieren betrokken bij de internationale uitvoering van het kindgebonden budget: 1) Nederland heeft voorrang in de uitbetaling van de gezinsbijslagen. De buitenlandse lidstaat vult deze uitkering aan, mits de buitenlandse gezinsbijslag hoger is dan de Nederlandse gezinsbijslagen. Op verzoek informeert de SVB zusterorganen over de hoogte van de Nederlandse gezinsbijslagen; 2) Een andere lidstaat heeft voorrang in de uitbetaling van de gezinsbijslagen. Nederland (de SVB) vult de buitenlandse gezinsbijslagen aan met de Nederlandse gezinsbijslagen (waaronder kindgebonden budget), mits deze hoger is dan de buitenlandse gezinsbijslagen.

Wetsvoorstel

Met het wetsvoorstel wordt het kindgebonden budget per 1 januari 2024 verhoogd waarmee met name grotere gezinnen en gezinnen met oudere kinderen worden ondersteund. Het wetsvoorstel bestaat uit een zestal aanpassingen van het kindgebonden budget, bovenop de jaarlijkse inflatiecorrectie:

1. Het verhogen van het maximumbedrag van het eerste kind met € 750,- per jaar;
2. Het verhogen van het maximumbedrag voor het tweede en volgende kind met € 883,- per jaar;
3. Het verhogen van de verhoging van het kindgebonden budget voor kinderen van 12 jaar tot 16 jaar met € 400 per jaar;
4. Het verhogen van het extra kindgebonden budget voor kinderen van 16 en 17 jaar met € 400 per jaar;
5. Het verlagen van de extra toeslag voor ouders die geen partner hebben met € 619,- per jaar;
6. Het verlagen van het voor paren geldende bedrag drempelinkomen met € 11.111,- per jaar.

Uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en invoeringsdatum

Het wetsvoorstel is uitvoerbaar per 1 januari 2024, onder de voorwaarde dat uiterlijk 1 december 2023 zekerheid bestaat over de bedragen.

In situaties waarin het buitenland met voorrang bevoegd is en Nederland een aanvulling betaalt op de gezinsbijslag uit het andere land, heeft de wetswijziging tot gevolg dat aan meer burgers een aanvullende gezinsbijslag moet worden betaald. Als het buitenlands recht op een gezinsbijslag hoger is dan het bedrag aan Nederlandse gezinsbijslag dan komt het recht op Nederlandse gezinsbijslag niet tot uitbetaling (nihilbetaling) en kan een burger ervoor kiezen het recht op kinderbijslag te stoppen. Door de verhoging van het kindgebonden budget zou het kunnen dat Nederland het bedrag aan gezinsbijslag in meer gevallen moet gaan aanvullen. De groep die de kinderbijslag heeft gestopt moet door de SVB in het gegevensbestand waar mogelijk opgespoord worden en worden gewezen op de mogelijkheid om opnieuw een Nederlandse gezinsbijslag aan te vragen.

Het is vooralsnog niet goed te voorspellen hoeveel nieuwe gerechtigden het betreft, maar de verwachting is dat het om beperkte aantallen gaat.

Effect op burger, regeldruk, risico's en communicatie

De verhoging van het kindgebonden budget werkt door in de gezinsbijslagen. Voor burgers die nu al gezinsbijslag ontvangen zal de aanpassing van de bedragen regulier door de SVB worden verwerkt. Voor bijna alle burgers met gezinsbijslagen geldt derhalve dat ze daarvoor niets hoeven doen (met uitzondering van eerdergenoemde nihil betalingen). Kanttekening is dat de fluctuatie in bedragen invloed heeft op de foutgevoeligheid c.q. risico vormt op (buitenlandse) terugvorderingen, zoals hierna toegelicht.

Keteneffecten door verhoging

Als Nederland met voorrang bevoegd is om de gezinsbijslagen uit te betalen, zal door de verhoging van het Nederlandse kindgebonden budget de buitenlandse (aanvullende) gezinsbijslag waarschijnlijk (achteraf) te hoog zijn geweest en dus worden verlaagd. Om terugvorderingen door het buitenland zo veel mogelijk te voorkomen, is het van belang om zusterorganen vooraf te informeren over de verhoging. De SVB zal de zusterorganen en Bureaus Belgische en Duitse Zaken daarom voor de inwerkingtreding berichten. Daarbij tekent de SVB wel aan dat het vervolgens aan het zusterorgaan is om tijdig te acteren.

Regeldruk burgers

Hoewel de verhoging automatisch wordt verwerkt voor de meeste burgers, zal een kleine groep potentieel gerechtigden echter zelf (opnieuw) gezinsbijslagen moeten aanvragen.

Gevolgen capaciteit en ICT

De wetswijziging vergt (tijdelijk) extra capaciteit doordat de SVB meer gerechtigden krijgt. De extra werkzaamheden als gevolg van de wijziging in omvang van nieuwe gerechtigden, zijn lastig in te schatten en onzeker. Vooral nog wordt ingeschat dat de verhoging tijdelijk een beperkte extra werklast vraagt met doorwerking in de incidentele kosten. De wijziging heeft geen consequenties voor de bestaande werkprocessen of gegevensuitwisseling.

Enmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten

Naar verwachting zijn de eenmalige en structurele kosten van deze wetswijziging beperkt. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is geen aanvullende financiering nodig.

Afsluiting

Voor vragen over de uitvoeringstoets kunt u contact opnemen met Renske Buijs (rbuijs@svb.nl/06-11741418).

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groeten,
Sociale Verzekeringsbank

Drs. D.T.H. Starmans
Lid Raad van Bestuur